

Відділ культури, національностей та релігій
Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

Співець кохання

До 225-річчя від дня народження

Генріха Гейне

Бібліографічний покажчик

Відділ культури, національностей та релігій
Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

Співець кохання

До 225-річчя від дня народження
Генріха Гейне

Бібліографічний покажчик

Славутич 2022

Даний бібліографічний покажчик підготовлений відділом бібліотечно–бібліографічного обслуговування Загальноміського бібліотечно–інформаційного центру м. Славутича.

Видання присвячене 225-річчю від дня народження Генріха Гейне – німецького поета-романтика, прозаїка, есеїста, твори якого є видатним явищем світового романтизму.

Посібник містить біографію Г. Гейне, публікації про твори поета, видання та статті про його життя і творчість, розробки уроків, позакласних заходів, сценарії, інтернет-ресурси.

Матеріал розміщений за розділами в алфавітному порядку.

Посібник розраховано на широке коло читачів.

Укладачі: Панова Л. І., Соловйова Л. О.,
Янченко О.О.

Відповідальний
за випуск: Портная Н. В.

Генріх Гейне народився в родині єврейського торговця Самсона Гейне й Бетті ван Гельдерн у місті Дюссельдорфі, на Рейні. Крім нього в сім'ї росли ще троє дітей – Шарлотта (1800-1899 рік), Густав (1803-1886) і Максиміліан (1804-1879). Початкове виховання Генріх отримав в місцевому католицькому ліцеї, де йому була прищеплена любов до пишності католицького богослужіння.

Особистість сформувалася під впливом матері Бетті (Пейра) (1770-1859), шанувальниці французького просвітництва та енциклопедистів. Вона серйозно займалася вихованням сина. Освічена і мудра жінка, вона хотіла забезпечити Генріху гарну освіту. Духовному вихованню юнака й розвитку його інтересу до поезії сприяв його дядько, пристрасний бібліофіл, який надав у його розпорядження свою бібліотеку.

Рейнська область була економічно більш розвиненою, ніж інші. Тут уже 1805 року з приходом французьких військ були скасовані феодальні повинності й введено більш прогресивне законодавство. Отож, з раннього віку Гейне мав змогу бачити не лише феодальну відсталість країни, але й паростки нової Німеччини. З 1810 по 1812 рік Генріх навчався у Дюссельдорфському ліцеї. Наступний рік провів у конторі багатого банкіра у Франкфурті-на-Майні. У 1816 році Генріх продовжив заняття комерцією у Гамбурзі у торговій фірмі дядька – мільйонера Соломона Гейне.

Перший літературний виступ Гейне належить до 1817 року, коли в журналі «Гамбурзький страж» були надруковані його перші вірші. Юнацька лірика Гейне була відгуком на перше нерозділене кохання до кузини Амалії.

На кошти дядька юнак вступив до Боннського університету (1819), звідки потім переїхав до Геттінгенського

університету (1820), але змушений був полишити його у зв'язку з дуеллю. Він вивчав юридичні науки, філософію, літературу. У 1821 році вступив в Берлінський університет, де слухав лекції філософа Гегеля, одного з найосвіченіших людей свого часу. Пізніше Гейне виступив з глибоким аналізом німецьких філософських систем. У грудні 1824 році Генріх повертається до Геттінгенського університету. У цьому ж році його приймають у будинку Гете у Веймарі. У 1825 році Гейне захистив у Геттінгенському університеті дисертацію на ступінь доктора права, а напередодні прийняв лютеранство. Потім він багато подорожує, відвідуючи Англію, Італію. Враження від цих поїздок відбилися у його дорожніх нарисах. Під час літнього відпочинку Гейне прочитав у газетах про Липневу революцію. Це підштовхнуло його до рішення поїхати до Франції.

Гейне прибув до Парижа 14 травня 1831 року. Все подальше життя пройшло в столиці Франції. До Німеччини він боявся повертатися, адже йому загрожував арешт за гострі політичні твори. Упродовж життя Гейне побував у Німеччині два рази, щоб навідати матір і улаштувати діла з видавцем (1844). У подальшому поїздки до Німеччини були неможливими за станом здоров'я: у поета був параліч спинного мозку. У травні 1848 року він востаннє вийшов з дому, щоб відвідати Лувр. Решту років він був прикутий до ліжка. Проживаючи в Парижі, Генріх Гейне зустрічався з багатьма видатними людьми: Оноре де Бальзаком, Жорж Санд, Гансом Крістіаном Андерсеном, Ріхардом Вагнером, Фердинандом Лассалем і Карлом Марксом.

Ліричні вірші раннього періоду творчості Гейне склали цілу книгу «Книга пісень» (1827). Ця поетична збірка принесла йому визнання у Німеччині, а згодом і в усьому світі. За життя автора вона видавалась 13 разів; багато віршів були покладені на музику Р. Шуманом, Ф. Шубертом, Й. Брамсом, П. Чайковським, Р. Штраусом, Е. Грігом та ін. Історія переживань ліричного героя образно передає світосприйняття молодого поета, котрий перебуває у глибокому розладі з

навколишнім середовищем. Тема нерозділеної любові у «Книзі пісень» слугує лише поетичним вираженням трагічної самотності героя у світі. Значний вплив на поетичну творчість Гейне справила німецька народна пісня, на зразках якої він учився майстерності безпосереднього, щирого зображення почуттів.

Гейне починав писати в той час, коли в Німеччині лірична поезія переживала розквіт. Епоха романтизму зробила лірику традиційним жанром німецької літератури. Його поезія стала вищим досягненням німецького романтизму.

У 1826-1831 роках Гейне пише «Подорожні картини» – серію художніх нарисів, у котрих на перший план виходить особистість автора. Це пристрасний, допитливий спостерігач, який піддає критиці сучасну йому дійсність.

У 30-ті роки почалась бурхлива публіцистична діяльність Гейне. Він друкує серію статей, у котрих знайомить німецького читача з Францією часів Липневої монархії. Коли восени Гейне здійснив поїздку до Німеччини, він відчув, як змінився за ці роки: набув великого суспільного досвіду, оволодів передовими ідеями свого часу. Після повернення поета з Німеччини у грудні 1843 року він зустрівся з молодим політичним мислителем Карлом Марксом. Між ними встановились тісні дружні стосунки. Важливу роль відіграло знайомство з ученням утопічних соціалістів, особливо Сен-Сімона. Ідеї Сен-Сімона знайшли відображення у першому розділі його нової поеми «Німеччина. Зимова казка» (1844). Сюжетом її послужила мандрівка письменника Німеччиною. У ній прихований гострий політичний конфлікт. Образ батьківщини Гейне змалював у чіткому часовому й просторовому вимірі. Простір поеми – це територія Німеччини, кожен новий розділ – це нове місце, водночас реальне й умовне. У центрі авторської уваги – сучасність, хоча він іноді звертається до наполеонівської епохи або до давнини, котра стала вже міфами та легендами.

Повстання ткачів влітку 1844 року сколихнуло всю Німеччину. Ця подія знайшла відображення у творчості багатьох поетів і художників, котрі прагнули викликати співчуття до тяжкої долі ткачів. Гейне відгукнувся на цю подію віршем «Сілезькі ткачі» (1844).

В останнє десятиріччя життя поет був прикутий до ліжка тяжкою хворобою, ці вісім років він називав «матрацною могилою». Останніми словами поета були: «Писати! Папір, олівець!».

Генріх Гейне помер 17 лютого 1856 в Парижі та був похований на кладовищі Монмартр (Париж).

Творча спадщина Г. Гейна

Гейне Г. Собрание сочинений: В 6-ти т. – Т. 6: Проза 40 – 50-х годов; письма / Генрих Гейне; пер. с нем. – М.: Художественная литература, 1983. – 462 с.

Гейне Г. Избранные сочинения / Генрих Гейне; пер. с нем. – М.: Художественная литература, 1989. – 702 с.: ил. – (Библиотека классики).

Гейне Г. Избранное / Генрих Гейне. – М.: Детгиз, 1946. – 161 с.

Гейне Г. Вірші // Шевченко Т.Г., Шіллер Ф., Українка Леся, Гейне Г. Schewtschenko T.G., Schiller F., Ukrainka Lesja, Heine H. Вірші – Gedichte. – Дніпропетровськ: Січ, 2008. – С. 178-233.

Гейне Г. Книга пісень: Поезії / Генріх Гейне; пер. з нім. Л. Первомайського, М. Рильського, А. Малишка та ін. – К.: Котигорошко, 1994. – 112 с.

Гейне Г. «На півночі кедр одинокий...». «Задзвени із глибини...»: Вірші / Генріх Гейне; пер. з нім. М. Рильського, Л. Первомайського // Зарубіжна література: Посібник-хрестоматія. 6 клас / упоряд. Б. Щавурський; за ред. Ю. Ковбасенко. – Тернопіль: Навч. книга-Богдан, 1999. – С. 141.

Гейне Г. Поезії / Г. Гейне // Зарубіжна література: Хрестоматія для 9 кл. / упорядник В. М. Скрипник. – Донецьк: ВКФ «БАО», 2000. – С. 392-396.

Гейне Г. Поезії / Г. Гейне; пер. О. Логвиненка // Зарубіжна література: Пробний підручник-хрестоматія для 9 класу загальноосвіт. шк. / Л. В. Горелік, В. М. Грачова, Т. Б. Недайнова, В. П. Царьова; за ред. Т. Б. Недайнової. – К.: Вежа, 1997. – С. 308-312.

Гейне Г. Поезії / Генріх Гейне; пер. Марії Пригари // Н. Міляновська, Н. Соколовська. Зарубіжна література:

Посібник-хрестоматія. 8 клас. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. – С. 362-365.

Гейне Г. Поезії / Г. Гейне; пер. Л. Первомайського, М. Пригари // С. І. Сафарян, Ю. І. Султанов. Зарубіжна література: Підручник для 8 класу загальноосв. навч. закладів. – К.: Вежа, 2002. – С. 239-241.

Гейне Г. Поезії / Генріх Гейне // С. І. Сафарян, Л. І. Тиунова. Зарубіжна література: Пробний навч. посібник-хрестоматія для 7 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 1994. – С. 51-58.

Гейне Г. Поезії / Генріх Гейне // Зарубіжна література. Хрестоматія: Пробний навч. посібник для 6-11 класів загальноосвітніх шкіл республіки / упоряд. Г. М. Сиваченко, І. О. Києнко. – К.: Рад. школа, 1990. – С. 302-305.

Гейне Г. Поезії / Генріх Гейне // Зарубіжна література. Стилий виклад змісту всіх творів за новою шкільною програмою. 8-9 класи: Навч. видання / автори-упорядники А. М. Яковлева, О. Д. Марченко, О. І. Опришко, І. М. Ремез. – Харків: Ранок, 2001. – С. 278-282. – (Дайджест).

Гейне Г. Поезії; Німеччина. Зимова казка (уривки) / Генріх Гейне // Б. Б. Шалагінов. Зарубіжна література: Від античності до першої половини ХІХ століття: Хрестоматія для 9 кл. середніх загальноосвітніх закладів. – К.: Вежа, 2002. – С. 251; 275-283.

Гейне Г. Стихотворения / Генрих Гейне; пер. с нем. – М.: Художественная литература, 1985. – 319с. – (Классики и современники).

Гейне Г. Стихотворения. Поэмы. Проза / Генрих Гейне; пер. с нем. – М.: Художественная литература, 1971. – 799 с.

Гейне Г. Твори / Генріх Гейне; пер. Д. Павличка, К. Фешовець // Зарубіжна література: Хрестоматія-посібник для

9-го кл. загальноосвіт. навч. закладів / В. Звиняцьковський, Є. Волощук, Б. Бігун. – К.: Генеза, 2006. – С. 371-375.

Гейне Г. Флорентийские ночи. Ночь первая / Г. Гейне; пер. Н. Касаткиной // Искусство и художник в зарубежной новелле XIX века / сост. И. С. Ковалева. – Л.: Изд. Ленингр. ун-та, 1985. – С. 51-70.

Про життя і творчість

Берковский Н. Я. Гейне Генрих // Краткая Литературная Энциклопедия / гл. ред. А. А. Сурков. – Т. 2. – М.: Сов. энциклопедия, 1964. – С. 111-117. – (Энциклопедии. Словари. Справочники).

Братко В. Співець нещасливого кохання: Матеріали до вивчення творчості Генріха Гейне. 7 клас / В. Братко // Зарубіжна література. – 2001. – № 10. – С. 19-22.

Васильева Е. К. Генрих Гейне / Е. К. Васильева, Ю. С. Пернатъев // 100 знаменитых писателей. – Харьков: Фолио, 2006. – С. 108-112. – (100 знаменитых).

Гейне Генрих // 500 знаменитых людей планеты / Худож.-оформитель Л. Д. Киркач-Осипова. – Харьков: Фолио, 2005. – С. 181-183.

Гейне Генрих // История всемирной литературы. В 9-ти т. Т. 6 / отв. ред. И. А. Тертерян. – М.: Книга, 1989. – С. 58-61, 70-73.

Гейне Генрих // История зарубежной литературы XIX века: Учеб. для филол. спец. вузов / В. Н. Богословский, А. С. Дмитриев, Н. А. Соловьева и др.: под ред. Н. А. Соловьевой. – М.: Высш.шк., 1991. – С. 84-105.

Гейне Генріх // Зарубіжна література: Посібник-хрестоматія. 6 клас / упоряд. Б. Б. Щавурський; за ред. Ю. І. Ковбасенко. – Тернопіль: Навч. книга-Богдан, 1999. – С. 140.

Гейне Генріх // Зарубіжна література: Пробний підручник-хрестоматія для 9 класу загальноосвіт. шк. / Л. В. Горелік, В. М. Грачова, Т. Б. Недайнова, В. П. Царьова; за ред. Т. Б. Недайнової. – К.: Вежа, 1997. – С. 307-308.

Гейне Генріх // Зарубіжна література: Хрестоматія-посібник для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закладів / В. Звinyацьковський, Є. Волощук, Б. Бігун. – К.: Генеза, 2006. – С. 370-371.

Гейне Генріх // Зарубіжна література: Хрестоматія для 9 кл. / упорядник В. М. Скрипник. – Донецьк: ВКФ «БАО», 2000. – С. 389-391.

Гейне Генріх // Усі зарубіжні письменники / упоряд. О. Д. Міхільов та ін. – Харків: Торсінг плюс, 2008. – С. 154-158.

Гейне Генріх. «Про шал кохання снів я в давнину...» // Любов славетних письменників у листах і в житті: Збірник художньо-документальних нарисів / Автор-упорядник В. Кирилук. – К.: Криниця, 2008. – С. 225-232. – (Серія «Серця скоряються кохання»).

Горбунов А. М. Генрих Гейне / А. М. Горбунов // Панорама веков: Зарубежная художественная проза от возникновения до XX века: Популярная библиографическая энциклопедия. – М.: Кн. палата, 1991. – С. 463-466.

Давиденко Г. Й. Життєвий і творчий шлях Г. Гейне. «Книга пісень» / Г. Й. Давиденко, О. М. Чайка // Історія зарубіжної літератури ХІХ-початку ХХ століття: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літ-ри, 2007. – С. 42-46.

Елизаветина Г. Г. Один из наших кумиров...: Генри Гейне и «шестидесятники» прошлого века / Г. Г. Елизаветина // Литература в школе. – 1997. – № 6. – С. 35.

Зеленський О. Ф. «Співчутливіший з усіх письменників...»: Життєвий шлях Генріха Гейне. 8 клас /

О. Ф. Зеленський // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 2004. – № 1. – С. 33-35.

Лейтес Н. С. Генріх Гейне / Н. С. Лейтес // От «Фауста» до наших дней: Из истории немецкой литературы: Книга для учащихся ст. классов. – М.: Просвещение, 1987. – С. 79-103.

Матузова Н. М. Генріх Гейне: Нарис життя і творчості / Н. М. Матузова. – К.: Дніпро, 1984. – 175 с. – (Класики зарубіжної літератури).

Мілянська Н. Генріх Гейне / Н. Мілянська, Н. Соколовська // Зарубіжна література: Посібник-хрестоматія. 8 клас. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. – С. 356-362.

Ніколенко О. М. Генріх Гейне / О. М. Ніколенко // Романтизм у поезії. Г. Гейне, Дж. Байрон, А. Міцкевич, Г. Лонгфелло: Посібник для вчителя. – Харків: Веста: Ранок, 2003. – С. 32-72. – (Скарбниця словесника).

Орлова О. В. «З трояндою в руці...»: Асоціативний аналіз поезії Генріха Гейне. 9 клас / О. В. Орлова // Зарубіжна література. – 1999. – № 10. – С. 44-46.

Пронин В. «Умнейший из юмористов»: Генрих Гейне // В. Пронин // Література. – 1998. – № 7. – С. 10.

Пронін В. Гейне Генріх / В. Пронін // Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. Т. 1: А-К / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навч. книга-Богдан, 2005. – С. 333-338.

Руссова С. М. Творчість Г. Гейне: У пошуках методичних варіантів / С. М. Руссова, А. С. Наливайко // Всесвітня література. – 2001. – № 2. – С. 28-32.

Сафарян С. І. Генріх Гейне / С. І. Сафарян, Ю. І. Султанов // Зарубіжна література: Підручник для 8 класу загальноосв. навч. закладів. – К.: Вежа, 2002. – С. 237-239.

Сафарян С. І. Генріх Гейне / С. І. Сафарян, Л. І. Тиунова // Зарубіжна література: Пробний навч. посібник-хрестоматія для 7 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 1994. – С. 49-51.

Сокольская М. Генрих Гейне / М. Сокольская // Энциклопедия для детей. Том 15. Всемирная литература. Ч. 2. XIX и XX века / глав. ред. В. А. Володин. – М.: Аванта+, 2001. – С. 38-45.

Шалагінов Б. Б. Генріх Гейне / Б. Б. Шалагінов // Зарубіжна література: Від античності до першої половини XIX століття: Хрестоматія для 9 кл. середніх загальноосвітніх закладів. – К.: Вежа, 2002. – С. 274-275.

Розробки уроків та сценарії

Вініченко Т. Г. Вивчення лірики Г. Гейне у 8 класі: Урок-семінар / Т. Г. Гейне // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2008. – № 5. – С. 33-37.

Галенко Г. В. Генріх Гейне – німецький поет-романтик. «Книга пісень» – видатне явище німецького романтизму: Бінарний урок зарубіжної літератури та історії / Г. В. Галенко, А. Г. Мазур // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2010. – № 4. – С. 21-23.

Гвоздкова І. С. Учні стають дослідниками: Урок-семінар за поезіями Г. Гейне «Сосна» та «Лорелей» / І. С. Гвоздкова // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 1997. – № 1. – С. 31.

Дулиш О. Ю. Через віки із любов'ю: Лірика Г. Гейне / О. Ю. Дулиш // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2006. – № 4. – С. 9-10.

Єлістратов Т. М. «Генріх Гейне – німецький поет-романтик. «Книга пісень» – видатне явище німецького романтизму»: Урок зарубіжної літератури та німецької мови. 9-й клас / Т. М. Єлістратова, Л. В. Тарасенко // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2017. – № 1-2. – С. 57-62.

Іванова Л. С. Два уроки за лірикою Г. Гейне: Урок в 9-му класі / Л. С. Іванова // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2018. – № 21-22. – С. 55-69.

Кириленко С. В. Вірші зарубіжних поетів про дружбу й кохання. Р. Бернс, Г. Гейне, К. Симонов. Поетизація високого почуття, розкриття його сутності: Урок в 7 класі / С. В. Кириленко // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2018. – № 19-20. – С. 35-37.

Криворучко О. Любов. Страждання. Боротьба... і Слово: Сценарій літературного вечора, присвяченого Лесі Українці та Генріху Гейне / О. Криворучко // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2008. – № 7-8. – С. 76-79.

Немиришин П. І. Генріх Гейне «Книга песен»: Урок-беседа / П. І. Немиришин // Всесвітня література в середніх навч. закладах України. – 1997. – № 1. – С. 28.

Панова С. В. Легенди Середньовічної Європи: Легенда про лікаря Фауста (до вивчення трагедії Гете), «Лорелея» (до вивчення вірша Г. Гейне) // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2007. – № 17. – С. 12-14.

Слюнкова Г. І. «На любові тримається світ»: Урок-усний журнал «Книга кохання» за мотивами інтимної лірики Г. Гейне, Лесі Українки, Л. Костенко / Г. І. Слюнкова // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2013. – № 13-14. – С. 39-41.

Столковська Т. О. Урок зарубіжної літератури у 8 класі: «Романтизм. Генріх Гейне. «Книга пісень» / Т. О. Столковська // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2006. – № 22. – С. 41-46.

Сутула О. Орієнтовне планування уроків зарубіжної літератури: Г. Гейне – німецький поет романтик. «Книга пісень» – видатне явище німецького романтизму / О. Сутула, І. Тригуб // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2009. – № 11. – С. 37-39.

Сутула О. Орієнтовне планування уроків зарубіжної літератури. 9 клас: Цикл уроків за творчістю Г.Гейне / О. Сутула, І. Тригуб // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2009. – № 12. – С. 43-48.

Фролова О. О. Генріх Гейне – німецький поет-романтик. Збірка поезій «Книга пісень» / О. О. Фролова // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2010. – № 4. – С. 24-26.

Шестопад Т. А. Уроки вивчення теми «Природа і людина»: Г. Гейне «Задзвени із глибини...». Втілення весняної краси у вірші. 5 клас / Т. А. Шестопад // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2015. – № 21-22. – С. 26-27.

Інтернет-ресурси

Гейне Генріх [Електронний ресурс]. Вікіпедія: Вільна енциклопедія. – Електр. дані. – Режим доступу:

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%B5%D0%BD%D1%80%D1%96%D1%85_%D0%93%D0%B5%D0%B9%D0%BD%D0%B5. – Назва з екрану. – Дата останньої правки 05.11.2022. – (Дата звернення 16.11.2022).

Гейне Генріх – біографія, факти з життя [Електронний ресурс] – Електр. дані – Режим доступу: <https://calendate.com.ua/person/682>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 16.11.2022).

Гейне Генріх – біографія [Електронний ресурс] // УкрЛіб: Бібліотека Української Літератури. – Електр. дані – Режим доступу: <https://www.ukrlib.com.ua/bio-zl/printit.php?tid=4261>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 16.11.2022).

Гейне Генріх – біографія коротко [Електронний ресурс] // dovidka.biz.ua: Довідник цікавих фактів та корисних знань. – Електр. дані. – Режим доступу: <https://dovidka.biz.ua/geyne->

[genrih-biografiya-skorocheno/](#). – Назва з екрану. – (Дата звернення 16.11.2019).

Життєвий та творчий шлях Генріха Гейне –Реферат [Електронний ресурс] // «Освіта.уа» – Електр. дані – Режим доступу: <https://osvita.ua/vnz/reports/biograf/24057/>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 16.11.2022).

Генріх Гейне (1797-1856). Специфіка німецького романтизму у творчості Г. Гейне. «Книга пісень». Особливості композиції збірки [Електронний ресурс] // Всеосвіта.уа. – Електр. дані – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/lesson/henrikh-heine-1797-1856-spetsyfika-nimetskoho-romantyzmu-u-tvorchosti-hheine-knyha-pisen-osoblyvosti-kompozytsii-zbirky-279158.html>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 16.11.2022).

Презентація до творчості Генріха Гейне [Електронний ресурс] // На урок. – Електр. дані – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-tvorchosti-g-geyne-106896.html>. . – Назва з екрану. – (Дата звернення 16.11.2022).

225 років від дня народження Генріха Гейне - німецького поета, публіциста та критика пізнього романтизму [Електронний ресурс] // Бібліотека ім. В. Вернадського. – Електр. дані – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/node/6051>. – Назва з екрану. – (Дата звернення .16.112022).

Гейне Генріх [Електронний ресурс] // Youtube. – Електр. дані. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=CxVjdUSDYLk>. – Назва з екрану. – Дата 16.11.2022.

Гейне Генріх – один з найбільших ліриків світу [Електронний ресурс] // Youtube. – Електр. дані. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=bewUco7bXaQ>. – Назва з екрану. – Дата 16.11.2022.

Зміст

Біографія Г. Гейне.....	3
Творча спадщина.....	5
Про життя і творчість.....	6
Розробки уроків та сценарії.....	7
Інтернет-ресурси.....	14